

Anul nou și Boboteaza în Arad.

La fel cu anii trecuți și în anul acesta anul nou a fost sărbătorit în orașul Arad, cu un fast și cu o solemnitate impunătoare.

Serviciul divin în catedrală a fost pontificat de P. C. Sa protopopul Aradului Trăian Vătan, asistat de preoții Alexa Popovici, C. Turic F. Codrean și diaconul Ignatie Raica.

La sf. Liturgie au participat P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, prefectul județului I. Georgescu, subprefectul Aug. Lazar, primarul orașului Ștefan Anghel, ofițerii garnizoanei în frunte cu dnii coloneli Serb și Georgescu și un număr însemnat de intelectuali și credincioși din toate păturile societății. Predica de anul nou a rostit-o părintele Turic, făcând un bilanț plastic asupra vieții religioase-morale și materiale, la românii din Arad. Răspunsurile liturgice a fost cântate ca totdeauna, cu multă evlavie de corul „Armonia” condus cu dibăcie de prof. Lpovan.

La finea sf. Liturgii, s-a oficiat Te Deum pentru M. S. Regele, Înalta Regență, pentru I. P. S. Sa Mitropolitul Nicolae, P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie, pentru glorioasa armată română, pentru guvern și toate autoritățile. În fața catedralei a fost postată o companie de soldați cu drapelul și muzica. Când s-a rostit numele fiecărei autorități amintită mai sus, corul a cântat „Mulți ani să trăiască” iar muzica militară a intonat rugăciunea.

La orele 12 și jumătate toate autoritățile s-au îndreptat spre reședința episcopescă. Căci toată lumea ținea ca la începutul unui nou an, cele dintâi urări de bine să fie aduse capului bisericii românești. S-au prezentat, consistoriul, ofțerimea, dl. prefect I. Georgescu, dl. primar Șt. Anghel, protopopiatul și parohia

Aradului, institutul „Victoria” și mai mulți intelectuali din Arad și județ. Asemenea a primit P. S. Sa urări de anul nou dela reprezentanții diferitelor autorități din Timișoara și Lugoj.

În numele eparhiei a fost felicitat P. S. Sa de părintele protopop Vătan, care dorește P. Sale ca, munca începută cu atâta avânt și nădejdi de izbândă de neobositul nostru Episcop, pentru imprimarea conștiinței creștine în sufletele Românilor, și pentru readucerea celor rătăciți la biserica mamă, să fie încoronată de cel mai desăvârșit succes. Adânc pătruns de marile îndatori ce-i coplesc gândurile, P. S. Sa răspunde că se simte încă abea la începutul programului vast, ce are să-l desăvârșească ca Episcop al eparhiei Aradului. Cea dintâi problemă ce trebuie să ne ajite pe toți, zice P. S. Sa, este edificarea unei catedrale române în centrul orașului Arad, precum și o reședință episcopescă deamă de vremurile ce trăim.

Un internat cu orfelinat pentru copii de preoți, un azil pentru preoții nepincioși, o școală de cântăreți, sunt toate probleme ce trebuiesc realizate. Pentru acest scop ne trebuie jertfa și obolul credincioșilor noștri zice P. S. Sa. Face apel ca fiecare după putință să augmenteze fondurile milier ce le avem întemeiate aproape în toate parohiile din eparhie. Biserica noastră trebuie să facă opera caritativă și să întinză mâna de ajutor celor năpăstuiți. La desăvârșirea acestor opere apelează părintele Episcop la sprijinul moral și material al tuturor fiilor săi sufietești.

Publicul care abia încăpea în saloanele reședinței episcopesci, a făcut ovații călduroase P. S. Sale.

În urma valurilor de jer ce, au dat și peste România, autoritățile din Arad au decis, cu consenzul P. S. Sale părintelui Episcop, ca

sfințirea apelor de Bobotează să nu se facă la Murăș, ci pe Piața Catedralei.

Pentru acest scop a fost ridicat pe aceasta piață un podiu înconjurat de verdeață și deasupra căruia fâlfăiau draperii naționale și emblema României. Pe aceasta piață au fost înșirate trupele cu muzica și drapele regimentelor și publicul imens care venise să asiste la praznicul Bobotezei.

La oarele 10 își fac apariția în catedrală P. S. Sa Episcopul Grigorie, generalul Ioanovici urmat de un grup de ofițeri, toți în mare ținută. Apoi dnii: prefect Georgescu subprefectul Dr. Aug. Lazăr, primarul orașului Arad, Dr. Șt. Anghel precum și alți reprezentanți ai autorităților din loc.

Fix la oarele 11 ușile catedralei se deschid larg, și-și face apariția preoțimea urmată de P. S. Sa părintele Episcop Grigorie, îmbrăcat în splendide ornate arhieresti. Sfințirea apelor o săvârșește părintele Episcop ajutat de: protosincelul Dr. I. Suciș, consilierii protoerei Dr. Gh. Ciuhandu. M. Păcățianu, rectorul acad. teologice Dr. T. Botiș, protoereul Aradului Tr. Vățian, preoții Al. Popovici, S. Stana, C. Turic, I. Hălmăjan, F. Codrean și diaconul M. Guleș.

Frumsețea rugăciunilor dela sfințirea apei mari, cântările armonioase ale corului, unde s-au distins vocile dulci ale doamnelor Dr. Borneas și Lipovan, precum și fumul de tămâie ce se ridică în sus spre cer, dadeau praznicului o notă profund religioasă.

A urmat apoi un alt moment solemn. Când P. S. Sa Episcopul Grigorie a intonat, cu vocea Sa puternică troparul „În Iordan botezându-te Tu Doamne, închinarea Treimeii s-a arătat“... Trupele s-au descoperit și au dat onorul, muzica militară a intonat imnul rugăciunii, echoul puternic al clopotelor despica văzduhul, iar tunurile au tras 21 de salve; toate aceste în semn că „astăzi firea apelor se sfințește“.

La urmă P. S. Sa și preoțimea a stropit publicul cu apă sfințită și înaintea catedralei a primit — în societatea autorităților—defilarea trupelor pe cari încă le-a stropit cu apă sfințită.

Noviciat și Excomunicare.

de Dr. Grigorie Gh. Comșa
Episcopul Aradului.

Revista „Renașterea“ din Craiova în numărul pe Noembrie 1927 în articolul de fond mă numește: (episcop misionar). Mulțumesc pentru acest epitet, care revine de drept oricărui propoveditor al lui Hristos.

Dacă este ceva, ce mă face să mă opresc la cuvintele „*episcop misionar*“, este bucuria ce o simțesc ca unul, care am isbutit să atrag atenția cu succes asupra primejdiei sectare. Văd cu bucurie acolo unde era o așezare mai veche, baptismul se distramă, unii trecând la secta pentecostaliștilor! Dar la urma urmelor nu numărul adeptilor este singurul criteriu al unei propagande primejdioase. Luăm de pildă pe studenții de B. b. Cine ar putea stabili numărul lor? E vorba de o sectă nerecunoscută, ba chiar oprită în modul cel mai categoric. Dar își răspândește iedeile în scris și ține întruniri secrete. Cu ce izbândă? Nu se știe după numărul adeptilor căci ei nu au organizație.

Se știe însă după ideile reprezentate de sectă, care se pot cuprinde pe scurt: lumea de azi este stăpânită de satan sub chipul financiarilor, militarilor și politicianilor bogați; dar această stare va fi în scurtă vreme nimicită, căci va veni Mesia cel dorit de Iudovi și va stăpâni lumea în frunte cu Evreii.

Am înaintea mea o foaie volantă, care se răspândește în Arad și jur fără nici o stânjenire. Azi în 15 Decembrie un slujbaș al meu mi-o aduce de pe stradă. Este numită: *Zorile unei zile noi*. Și ca să seducă mulțimea, îndată sub titlul se spune: *radiofonat dela stațiunea iberică din Madrid, Spania*. Toate terțipurile apucăturilor sectare au trecut pe dinaintea-mi în chip caleidoscopic, dar ca să spună Studenții B. b. ca conținutul volantei lor este radiofonat din Madrid, iată ceeace socot ca cea mai mare temeritate. Și când ne gândim ce conține volanta. Citim câteva rânduri:

„De veacuri de-a rândul cei săraci au fost tâlhăriți și apăsați de cătră cei avuți. Cei avuți, mândri și puternici au stăpânit și cărmuit guvernamentele lumii și au procedat într'un chip nedrept și după cum au vrut față de mulțimea apăsată. Ziua cea nouă va îndrepta această nedreptate.“

În ce chip cred studenții Bibliei că se va face dreptate!? Ei prevestesc căderea tuturor tronurilor, a armatelor, a finanței!! Iar noi stăm cu mâinile în sân?? Foaia volantă își face drumul în zeci de mii de exemplare prin clopștori anonimi, cari nu au altă meserie, decât a vinde asemenea lucruri, ba ale distribui chiar gratuit. Și atunci avem noi atitudine potrivită când stăm nepăsători? Nu vedem organizații pe studenții B. b. dar să nu uităm că sute de mii citesc ideile lor!!! În atmosfera actuală de respect și autoritate, care planează asupra lumii nu știu cine este mai răspunzător pentru

tolerarea acestor lucruri: statul sau biserica, ori amândouă? Cert este că noi cei bisericești, precum zice părintele Pretorian în revista „Re-nașterea” așteptăm îndreptarea dela o viață cât mai morală a credincioșilor. Bine zice părintele Pretorian că noviciatul și excomunicarea sunt mijloace de întărire a bisericii, dar în schimb să nu ne lăsăm a fi de părerea că la sectari aceste metode ar fi făcut misiuni.

Nici decum. La sectari: „leghion” adică legiune este numărul păcatelor. Cea mai mare făcărnicie și fariseism. Certuri în familii, procese, beții, furturi, se întâmplă mai strașnic ca mai înainte, până nu erau sectari. Ei și dacă se supun legilor când se supun și dacă se supun, — o fac strigând în gura mare că trebuie să îndure amăgirile Vicleanului. Și în acest punct, chiar bapțiștii, cari își afișază supunerea către legi, nu sunt mai buni. Să nu uităm că de o vreme încoace bapțiștii s'au năpustit cu o furie în adevăr sectară asupra studenților de B.blie și asupra Penticostaliștor.

Bine facem în asemenea împrejurări că ne referim la necesitatea disciplinei bisericești. Doar e vorba să slujim biserica. Inșă trebuie să slujim și statul și atunci precum noi cei bisericești ne gândim cum să slugim biserica și statul, cei cari dețin destinele politice din orice timp ale Țării, de sigur vor ști să spună străinătății că marele Apostol Pavel nu a lătit creștinismul prin diplomație. Pocății de azi fac presiune politică și diplomatică. Bapțiștii mai ales, fac intervenții, cari nu le fac cinste, căci creștinismul nu cu politică se lățește. Ceeace voiam să spun este că noi cei duhovnicești privim spre zarea excomunicărilor, dar diplomația și politica noastră trebuie să arate diplomației streine că, nu poate sprijini tendințe sectare răspunzătoare de multă zizanie și amărăciune semănite în țara noastră.

Nu de mult a răposat un baptist însurat. Părinții soției lui au cerut despăgubire dela părinții răposatului, pe motiv că fata lor a slujit acolo până era soția celui decedat. Și câte nu s'ar putea spune. Dacă străinătatea ar cunoaște legioanele de fărădelegi săvârșite de unii dintre cei trecuți la baptism, poate nu i-ar mai sprijini. Noi putem zice că dacă nouăsprezece veacuri Românul a dus-o bine fără sectari, deci a fost bine, în viitor fără de ei va fi și mai bine. Să ne facem vrednici de numele de *misionari* și așa va fi. Dar rugăm pe toți Românii de bine să înțeleagă că avem nevoie și de sprijinul autorităților. Oricât am culege noi neghina din grâu, dacă statul lasă pe inamic

să arunce mereu neghină, nu știu când va slăbi mâna inamicu'ui.

Statul suntem noi. Ori nimeni nu-și voește sie-și răul, căci „Cel ce este luiși rău, cui va fi bun? (Sirah. 14 v. 5). Rămâne, să ne facem cu toții datoria.

† Valeriu Braniște

Unul din vitejii Ardealului, unul din cei mai vrednici și mai încercați, se duce istovit de o luptă fără preget și fără altă răsplată decât isbânda cea mai pură. A murit Valeriu Braniște.

Puține vieți atât de nobile cunoaște chiar istoria bogată a Ardealului.

Braniște a fost unul din rarele exemplare de eroi cari s'au infipt mereu în primele rânduri cât a fost vorbă de riscuri și care a dispărut aproape cu totul când isbânda îi deschidea putințele cele mai legitime ale satisfacțiilor.

Numele lui se auzea mereu în Ardeal ca și în România liberă atâta vreme cât era vorba de pușcarie, și de suferință; a dispărut din circulație când a venit vremea onorurilor și aspirațiilor fără risc.

Mare și măreață figură!

Ce-a însemnat și ce-a săvârșit Braniște în viața provinciilor robite? Nu e nevoie să amănuțim. E destul pentru a-l înfățișa în toată onoarea ce i se cuvine ca să spunem că era posesorul celor mai multe sentințe de condamnare sub regimul maghiar. Cunoșcuse toate temnițele ilustre, dela Vaț până la Seghedin. Revoluția din 1918 îl găsi în pușcărie. Ce „palmares”, de cinste mai mare pentru un luptător al Ardealului!

Dar, în salutul cu care-i se închină recunoștința noastră românească, se adaogă un fior de mândrie. — Valeriu Braniște a fost gazetar.

Gazetărește a luptat, gazetărește a murit, adecă luptând într'una pentru frumusețea luptei și rămânând mereu în umbra victoriei și departe de beneficii, chiar de beneficiile cele mai nevinovate.

Valeriu Braniște fiul judecătorului Moise Braniște s'a născut în Ianuarie 1869 la Cincul Mare, în județul Târnava Studii universitare le-a făcut la Budapesta unde a luat doctoratul în filozofie la 1891. După terminarea studiilor, a fost profesor la liceul ortodox român din Brașov până la 1894 când s'a stabilit la Timișoara unde a fondat ziarul „Dreptatea”.

La 1895 a intrat în închisoarea dela Vaț, ca să ispășească o osândă de 2 ani. de pe urma a 23 procese de presă.

La 1897 a plecat la Cernăuți, unde a înființat ziarul „Patria”, care și-a încetat apariția la 1900, când Braniște a fost expulzat din Bucovina.

Reîntors la Lugoj a întemeiat la 1901 ziarul „Drapelul”, care a apărut fără întrerupere până în Fe-

bruarie 1911, când Valeriu Branishte a fost arestat și ținut la Segsedin, unde a stat timp de șapte luni.

La unire, a fost ales de adunarea națională din Alba-Iulia membru al Consiliului dirigent al Transilveniei.

A fost ales deputat în parlamentul român la alegerile generale din 1918 iar la 20 Martie 1919 i s'a încredințat conducerea departamentului de culte și instrucțiune publică.

În urmă a căzut în trei alegeri consecutive,

Dela 1920 încoace s'a ținut în rezervă. În ultimi ani o boală de inimă l-a silit să se retragă cu totul din politică.

Valeriu Branishte a fost membru de onoare a Academiei Române și unul din cei mai distinși fruntași ai partidului național.

Activitatea lui literară s'a desfășurat mai ales pe teren ziaristic și în lupta pentru apărarea intereselor politice și culturale ale românismului.

A desfășurat o mare activitate în domeniul istoriei, literaturii și folclorului. Între publicațiile sale cunoscute sunt: „File din trecut“ (1901—1903); „Corteșul“ (1902); „Horea bea“ (1903); „Cântăreții noștri la București“ (1905); Căpitan Porumbescu (1908); Alexandru Mocsony (1909) și numeroase foiletoane cu tendințe politice.

Între scrierile lui rămase nepublicate se află adunat un important material pentru istoria Banatului și pentru biografia lui Emanuil Gojdu.

Revenire la ortodoxie.

În cadrul unei serbători înălțătoare de suflete a știut preotul, părintele profesor de religie Nicolae Țandărău, primul în sânul bisericii mame, pe 7 familii din comuna Cuvin, cari trecuseră în toamnă la pentacostaliștii de acolo.

După plecarea ambilor preoți din Cuvin, în luna Septembrie, pentacostaliștii începuseră o vie propagandă între credincioși. Cu tot felul de momeli și promisiuni — și fiind speriați oamenii de nenorocirea grindinei ce căzuse în vară — au și reușit să atragă pe mulți la casa lor de adunare. Vre-o 10 familii au trecut de tot de partea lor, iar alții mulți mergeau să-i asculte.

Primind veste la Arad preotul N. Țandărău despre destrămarea foștilor săi credincioși, s-a grăbit să nu-l lase. A cerut energic intervenția autorităților administrative și acestea — primăria comunală din Cuvin, postul de jandarmi din Ghioroc și pretura din Șiria, spre lauda lor, și-au făcut deplin datoria. Casa de adunare a pentacostaliștilor a fost închisă, participanții au fost chemați la proces verbal înaintea șefului de post și pe baza acestuia, câți-va dintre ei au fost pedepsiți de judecătorie cu câteva zile de închisoare. La dresarea procesului verbal conducătorii pen-

costaliști cu Biblia în mână cercau să arate șefului de post dreptatea cauzei lor. Acesta s'a bucurat mult, când pâr. N. Țandărău, care ocazional eră în Cuvin, cu aceeași Biblie le-a dovedit — în fața unei mari mulțimi, care se adunase să asculte și, în decurs de câteva ore, că toate credințele lor sunt rătăcirii. Și șeful infuriat de încăpățănarea lor le-a pus în vedere pedepse aspre dacă prin adunările și întrunirile lor vor mai călca legile țării. Ei au promis, că se vor supune.

Părintele N. Țandărău a căutat apoi să stea de vorbă cu credincioșii rătăciți, unii din familii bune, chiar din casele episcopilor. Într-o duminică după masă o ceată de băbați tineri dintre cei trecuți la pentacostaliști i-au cerut lămuriri mai ales asupra cap. 14 din epist. I. către Corinteni, la care se provoacă așa de des sectarii p. Preotul le-a citit întreg capitolul împreună cu ei și cu alți mulți, cari se adunaseră și le-a explicat amănunțit fiecare vers și cuvânt neînțeles. Toți cei de față — după-ce au primit amănunțite explicații la toate îndoelele lor — au declarat, că pentacostaliștii i-au mințit și că nu vor mai merge la ei. Și s'au și ținut de cuvânt, căci rând pe rând s'au întors iar la biserica noastră.

La serbătorile sfinte ale Nașterii Domnului fiind trimis preotul N. Țandărău la serviciu la Cuvin, a avut marea bucurie să-i vadă iar pe toți credincioșii la sf. biserică. Și anume pe lângă cei mulți, cari participaseră ocazional la adunarea sectară, mai ales 7 familii din cele 10 câte trecuseră la pentacostaliști și anume: Dimitrie Bradin și soția Nușca, Ghiță Bradin și soția Măriuța (amândoi fiil ai episcopului al II) Vasile Bradin și soția, George Deac bătrânul și soția, Ghiță Deac tinărul și soția, Dimitrie Vanc și soția, Mitru Vanc și soția, — au declarat, că se întorc iar în sânul bisericii mame, și vor rămânea și de aici înainte buni credincioși,

Preotul N. Țandărău a 3-a zi de Crăciun a vestit întregii biserici bucuria de a-și vedea iar la olaltă și întregi la număr pe foștii săi credincioși și după plecarea sa dintre ei și le-a vorbit apoi mișcător despre pilda măreață a sfântului mucenic și arhidiecon Ștefan care mai bucuros s'a despărțit de viață, decât de credința cea adevărată alui Hristos. Această credință o mărturisesc și poporul nostru dela nașterea sa, prin urmare păcat strigător la cer fac acei români, cari se lapadă de ea.

Toți credincioșii au rămas adânc impresionati de cuvintele înălțătoare ale preotului, care poartă și acum atâta dragoste foștilor săi enoriași, iar cei întorși pe lângă bucuria laude, de sigur, că vor fi simțit și muștrarea conștiinței pentru păcatul făcut și se vor sili să nu-l mai facă.

Ne bucurăm și noi de întorcerea și dragostea cuvintelor față de strămoșasca lor biserică.

Cronica.

Cuvântare.

la chemarea Duhului Sfânt pentru conferința catihetică din Buteni.

Iubiți Frați în Hristos!

Nainte de a începe conferința noastră catihetică am venit la biserică, ca să cerem darul și binecuvântarea lui Dumnezeu asupra nizuinței noastre a ne perfecționa pentru vestirea cuvântului lui Dumnezeu, mlădișelor tinere a neamului nostru.

1.

„Duh este Dumnezeu, (zise Mântuitorul Hristos la Ev. Ioan, 4 24) și cine să închină Lui, se cade să se închine cu duhul și cu adevărul.“ Zădarnică ar fi deci închinarea noastră, dacă ea nu isvorește din adevărată credință. Zădarnică ar fi ori ce străduință a noastră de a propaga religiozitatea, dacă noi nu avem religie. Fără nici un rost ar fi străduința noastră de a insista pentru morala altora, dacă noi am fi imorali. Ce folos am avea de nizuința noastră de a ne agonisi o magazie bogată din Religie, dacă la temelia acestor cunoștințe nu am avea credința în Dumnezeu? „Fără credință este cu neputință a plăcea lui Dumnezeu“

Cum însă „Credința fără fapte este moartă și cum „Credința este un dar dela Dumnezeu“ prin care primim și mărturisim adevărurile religioase, zice tot apostolul G. n. l. că: „de oș avea toată credința încă se mut și munții iar iubire nu am nici un folos nu-mi este.“ Iată temelia credinței, iată temelia apostoliei noastre, este iubirea de Dumnezeu, iar scopul misiunii noastre este: propagarea iubirea de Dumnezeu.

Despre această misiune a noastră doresc să vă spun câteva cuvinte.

2.

Ap. Pavel zice în ep. Tim. 4. 1. „Te jur înaintea lui Dumnezeu și a lui Hristos, care va judeca vii și morți, se predică cuvântul lui Dumnezeu muștră ceartă cu îndelungă răbdare, că va veni timpul când nu se va primi învățătura sănătoasă, ci după poftele lor vor îngâmădi lor învățători“.

Nu se potrivește oare acestea cuvinte chiar pentru zilele de astăzi și chiar pentru părțile noastre atât de contaminate de sectari și atești? Sau nu vedem căți prooroci mincinoși se ridică din zi în zi? Sau ne facem a nu vedea că decând cu școlile de stat, băieții noștri se îndepărtează binisor de biserică?

A cui să fie sarcina a deștepta în acești școlari simțul de religie și a iubirii de Dumnezeu? Doară a învățătorului? La nici un caz; Să vedem.

Mântuitorul a îndeplinit pe pământ o întreită chemare.

a) Ca Arhiereu s-a rugat pentru popor și s-a dat pe sine jertfă pe crucea din Golgota. Noi preoții suntem în slujba lui Hristos, deci ne rugăm și aducem jertfa cea fără de sânge pentru curățirea păcatelor poporului.

b) Ca Împărat a întemeiat împărăția lui Dumnezeu, împărăția sufletelor, Biserica creștină. Noi suntem puși să păstorum această biserică în senzul evangheliei lui Hristos.

c) Ca profeț a vestit lumii celea viitoare și a fost un adevărat învățător a poporului. Noi preoții asemenea trebuie să vestim toate celea ce ni-a spus Hristos despre judecata din urmă și despre viața viitoare Hristos ca învățător a învățat și pe cei mici. Dar noi să nu facem asemenea?

Nici Mântuitorul, nici apostolii, nici Evangheliști nu afirmă nici într-un loc în sf. scriptură, că apostolii și urmașii acestora avem a fi numai învățătorii majorenilor. Din contră, însuși Hristos ni-a dat pildă, când a zis Apostolilor, „Lăsați pruncii se vină la mine“.

Precum un arbore nu este complet fără coroana sa de crengi, astfel nici poporul nu se înțelege de o masă compusă numai din majoreni. Se zice apoi în cartea lui Tobie, „Purtați grije de pruncii voștri, să-și aducă amnie, de Dumnezeu, și să-l preamdrească“. Ai cui sunt acești pruncii? Au nu sunt ei al bisericii? Sau nu sunt ei generația de mâne? Dar cine să ne crească generația de mâne în iubire de Dumnezeu și biserică? Cine să ne asigure popor pentru biserică pe ziua de mâne? Învățătorul? Acesta are alta chemare.

Stă deci mai pe sus de ori ce discuție faptul, că preotul trebuie să catehezze, să predice și să mustre cu Duhul blândețelor, ca să putem zice: „Făcutu-m'am tuturor toate, ca pe toți să-l dobândim.“

Frumoasă dar grea misiune:

Activitatea preoției române din trecut, în special a celei din Ardeal sub stăpânirea streină, este scrisă cu litere de aur în cartea Neamului nostru. Erau grele timpuri, dar afirm, că aveam în general o păstorire mai ușoară decât azi. Cum ne arată și praxa vieții, de dușmanul văzut te aperi mai ușor decât de prietenul fals. Ne temeam de cei ce căutau să ucidă corpul ființei noastre naționale, dar ne știm apăra. Azi trebuie să ne apărăm de prietenii f. lși, cari caută să ucidă sufletele.

Sectarismul și ateismul sunt dușmanii altarelor străbune și a unității neamului. Prea sunt mai tari acești dușmani, decât să ne lăsăm în brațele visurilor liniștite. Trebuie deci să purtăm o luptă bine chibzuită, o luptă sistematică.

Așa ne învață Ap. Pavel în ep. 2 Tim. 2. 5. *Deși va lupta cineva nu se va încununa dacă nu va lupta după regulă.*

Iată Fraților! Cât de frumos ni se arată în cuvintele acestea, care este scopul intrunii lor noastre în conferințe pastorale și catihetice. Nu putem deci să luptăm fiecare cum ne taie capul, nici să servim. să vorbim și să predicăm fiecare după metoda sau special, ci după o regulă generală bine stabilită, căci numai atunci va fi încununată cu succes apostolia noastră.

Poate vor zice unii dintre noi și așa: Cum? După atâta ani de școală după o praxă de 10—20 ani de catehizare, nu vom fi în stare să ținem o vorbire, nepregătiți? Sau nu vom putea catehiza o temă de religie fără a prelucra întâi și a medita asupra acelei teme?

Fraților! Cine se cugetă așa, nu este nici preot adevărat, nici catihet bun. Preotut atât când predică cât și când catehizează, pe lângă cunoștințele ce doarește a le da poporului sau școlarilor mai trebuie să dea din sufletul său, din inima sa, și anume: iubire, iubire de Hristos, fără carea nimic n'a dat. Fără a te pregăti deci, fără a premedita asupra temei, bați, câmpii și numai Tu rămâni de credința că ai fost înțeles.

A-ți citit, cât de frumos arată eruditul preot dela biserică *culbul cu barza* din București, Dr. Marin Ionescu când zice: „Ori ce învățământ de vorbe este zădarnic, căci vorbele sunt o închipuire, dar viața nu este închipuire, ci o realitate vie“, drept ce Mântuitorul ca învățător documenta învățătorile sale mai ales cu viața sa pământească de model. Ce folos de bogăția cuno-

științelor Tale, dacă la predarea acestora, ești lipsit de cel mai puternic argument de a dovedi și a influența și anume: de o viață pământescă de model?

3

Din celea spuse până aci, să-mi dați voie Fraților, să scot următoarele concluzii:

1. Catehizarea nu poate fi în mâni mai competente, decât în mâinile preotului. Preotul nu poate abandona sau neglija o parte atât de esențială din chemarea sa, cum este propagarea iubirii de Hristos în generația de mâne.

2. Bogăția cunoștințelor fiind numai *un mijloc* pentru catehizare, catihetul trebuie să se nizuiască a deveni stăpân din zi în zi tot mai mult peste cel mai de valoare argument de capscitate, ș. a. peste o *viață pământescă de model*.

De încheiere să rugăm pe bunul nostru Părinte Ceresc zicând împreună cu psalmistul: *In mi curate zidește întru noi Dumnezule, și Duh drept inoeste întru cea din lăuntru ale noastre*, ca să ne putem închina Ție cu Duhul și adevărul.

ppter: F. Roxin.

Scrisoarea unui primpretor către P. S. Sa Ep. Grigorie.

Prea Sfințite Părinte!

Când cu data de 27 Decembrie am plecat din comuna Sânicolaul-mare, unde în timpul ultim funcționasem ca primnotar al acelei comune și ocup azi postul de pretor al plasei Ciacova, am ținut să-mi iau un bun rămas dela Arhipăstorul meu sufletească până acum, aparținând azi diecezei Caransebeșului.

Vă asigur însă solemn P. S. Părinte că, activitatea mea de până acum o voi duce cu aceiași trageri de inimă și pe mai de parte, căci scopul este același de a munci spre binele și cinstea neamului ori unde ne chiamă datoria, ori ca santinela unei singure comuni sau căpitan de plai peste 17 sate. Și din cele aflate prin viața sufletească a poporului de aci voi trimite prin „Biserica și Școala“ descrieri și impresii, pe lângă măsurile cari le voi lua în sfera mea de activitate.

Păstrându-Vă și pentru mai departe deosebitele mele considerațiuni, rămân cu vechiul devotament.

Ciacova, la 4 Ianuarie 1928.

pretor. Dr. George Stolan

Cerc religios în Mândruloc.

În ziua de 27 crt. s'a întrunit în comuna sa centrală Cercul-religios al Mândrulocului.

În calitate de raportor mă simțesc îndatorat a reda icoana cât se poate mai fidelă a celor petrecute cu ocazia acestei întruniri. Astfel, d'n complexul programului desfășurat și care peste tot a reușit foarte bine, nu pot ascunde nota disonantă, care prin eselența absentare dela aceasta întrunire a celor mai mulți dintre frații preoți, a lăsat o umbră menită să micșoreze rezultatul moral al acestui act de propagandă religioasă-culturală.

La sf. liturghie servită în sobor de către preoții participați a asistat poporul în număr neobișnuit de mare, ceea-ce servește ca laudă bine meritată preotului local I. Pascu care a pregătit aceasta solemnitate.

Răspunsurile liturgice le-a dat corul bis. condus cu multă dibăcie de către revizorul școlar P. Colțea

La priceasnă pr. Ioan I. Ardelean a vorbit despre impedimentele cari stau în calea înfăptuirii Împărăției lui D-zeu pre pământ. Prin dovezi luate din însași viața de toate zilele, arată ca unul dintre cele mai mari impedimente este: păcatul Zavistiei! păcat care este atât de pronunțat chiar și la copii, apoi la toate vârstele și categoriile de oameni.

Remediul se află numai la picioarele Mântuitorului.

După masă srevită cu multă ospitalitate în casa păr. I. Pascu, a urmat în fața unei mulțime de popor, — bărbați și femei — festivitatea aranjată în localul școlii primare, cu următorul program:

Pr. V. Felnecan preș. Cerc. vorbește despre rolul care'l are preoțimea în lupta pentru luminarea poporului Duhul vrăjmaș pândește mereu la ușa inimii omului, aceasta ușe trebuie păzită ca să nu străbată printr'ansa duhul răutății.

Di avocat Dr. A. Stoinescu din Arad în conferința sa instructivă a luat ca temă zavistia despre care s'a vorbit și în sf. bis din punct de vedere sufletească, iar D-Sa ca jurist arată daunele materiale cari urmează din acest păcat atât de lătit în mijlocul omenimei.

Di Inspector Nic. Criștea în conferința ce-a ținut-o demenstrează — în felul D-Sale, de-a vorbi clar și atrăgător — necesitatea păstrării sufletului românesc nefalsificat așa cum l'am moștenit dela străbunii noștri.

Urmează apoi producțiunile foarte drăgălașe a școlărilor bine instruați de către Di revizor, P. Colțea

Întreg programul zilei se încheie prin cuvântarea Părintelui I. Pascu care mulțamește tuturora aceluora cari au contrebuit la ridicarea nimbului acestei îndrumri religioase culturale.

În fine se împari o mulțime de broșuri de propagandă religioasă, iar poporul vădit emoționat și satisfăcut pentru interesul ce l'a văzut manifestându-se pentru el, din partea preoțimei și a conducătorilor, se întoarce la ale sale cu un gând mai creștinesc și românesc pentru ziua de mâne.

Ioan I. Ardelean
președ Desp. Arad al Asoc. Cler.

Cercul religios Pecica.

De o frumoasă zi de reculegere și înălțare sufletească au avut parte credincioșii ort. rom. din frunțașă comună Pecica în ziua de 10 Decembrie a. c.

În aceasta zi, cercul religios Pecica de sub conducerea părintelui Ioan Popescu, cași în toți anii, și de astădată au ținut a se achita de sfânta datorință de a cerceta și a vesti cuvântul Evangheliei și credincioșilor dia această frunțașă comună.

Aceasta manifestare religioasă s'a început cu oficierea Sf. Liturghii în sobor, de către membrii acestui cerc religios, preoții: Ioan Popescu și Dimitrie Morariu din Pecica, Petru Nemet din Șeitin, C. Vuia din Semlac și diaconul catedralei din Arad, invitat ca fiu al acestei comune.

Pentruca aceasta ofensivă religioasă-morală să producă un cât mai mare interes și rezultat, preoțimea din Pecica a aflat de bine a apela și la concursul corului academiei teologice din Arad, cărui cor i-s'a pus la dispoziție un autobus pentru dus și întors.

Sf. liturghie a decurs cu cea mai mare solemnitate. Biserica încăpătoare era tixită de credincioși, cari ascultau — pătrunși de un adânc sentiment religios — misa sfântă și răspunsurile melodioase susținute precisiune de studenții teologi, conduși de tânărul dar destoinicul prof. de muzică Ion Lipovan.

La priceasnă — după împărtașenia preoților liturgisitori — păr. Petru Nemet din Șeitin, urcând amvonul rostește o

frumoasă predică despre „Dragostea Dumnezeiască”, care este ascultat cu multă atențiune, lăsând în sufletul celor prezenți o adâncă pietate. Sfârșindu-se sfta liturghie, credincioșii se îndreaptă spre casele lor cu gândul ca după masă la oarele 3 să participe și la partea a doua a programei cercului religios, la conferință.

În vederea participării unui număr mare de credincioși conferința s'a ținut în „casa națională” în o spațioasă sală, care servește și de joc pentru tinerime. De fapt, încă înainte de ora 3, în fața casei naționale se postase și aștepta cu nerăbdare o mare lume de credincioși, cari după sosirea preoților nici jumătate nu avuseră loc în spațioasa sală

Astfel preoțimea — deși în un timp neprielnic a fost necesită a-și desvolta programul cu ferestrele deschise ca măcar așa să poată asculta publicul rămas afară. Numărul celor prezenți se poate evalua la 200 suflete; bărbați, femei și copii. Cu durere trebuie să amintesc faptul, că și aici, ca mai în toate locurile, intelectualitatea, n'a aflat de bine a-și manifesta interesul, pentru chestiile bisericii ne participând nici la sf. liturghie, nici la conferința de după masă. Totuș la conferința de după masă am observat trei, zi trei intelectuali; pe Dl judecător de acolo, a cărui nume îmi scapă pe Dl Dr. Teodo Drăgan, avocat și N. Herteg dir. de bancă. Sunt nedumerit puțin asupra participării Dlui judecător și mă întreb, a participat Dsa oare de astădată din interesul ce-l are față de biserică, ori a venit în calitate oficială în urma faptului, că cineva din Arad telefonase în Pecica, că studenții teologi au eseurs acolo cu scopul de a imita scandalul studenților dela Oradia și Cluj. Credem că a făcut aceasta numai din drag și interes față de chestiile ce preocupă preoțimea și nici decum nu va fi crezând, că studenții teologi — fiitori propagatori ai dragostei creștinești s'ar putea preta la așa ceva. Mai am o mică observare! Cum s'a făcut, că „cercul cultural” al învățătorilor de aici sa coincidat tot în aceea zi însă în o altă comună din apropiere?! Nu eră mai consult și mai cu demnitate, ca și ședințele Domniei-lor să se țină tot în Pecica și chiar în legătură cu ședințele cercului religios, că doar scopul amândorora este același; „de a lumina și a încălzi spiritele pentru tot ce e bun și plăcut Domnului”.

Trecând peste aceste mici inconveniente și revenind, la desfășurarea programei de după masă amintesc, că aceasta conferință, a fost deschisă de către păr. Ioan Popescu în calitate de preș. prin o cuvântare plină de sfaturi și învățături, pregătind credincioșii pentru primirea sf. sărbători ale Nașterii Domnului, spunând apoi, că și actul săvârșit azi de acest cerc religios este pentru a întări credința strămoșiască și a da sfaturi de îndreptare de viață, de a părăsi deșertăciunile lumesti și a urma întru totul pe Mântuitorul Cristor. Urmează apoi corul teolonilor executând frumosul concert bisericesc: Cerurile spun... După aceasta conferințiarul zilei păr. Petru Nemet își desvoaltă, bine pregătita sa conferință: „Despre creșterea familiei”, care este ascultată cu multă atențiune și răsplătit cu aplauze. Studentul în teologie an. III Nic. Teodorescu recitează apoi frumoasa poezie cu subiect religios „Credința” de Lemenyi, care a făcut o bună impresie. Apoi Corul intonează „Imnul patriarhal” și câteva cântări patriotice cari au însufățit mult publicul auditoriu.

Exauriat fiind programul, păr. Popescu prin o cuvântare bine simțită, mulțumește preoților și studenților teologi, pentru obosiala ce au depus în scopul ofensivei religioase și ridicarea fastului acestei zile.

Se face apoi distribuirea câtorva broșuri din biblioteca „Creștinul ortodox” cari sunt asaltate de credincioșii dorici de ași picura în suflet balsamul învățăturilor ce conțin aceste cărți. Cu aceasta publicul se depărtează mulțumiți de cele auzite; iar preoții, pleacă și dâșii cu cugetele curate, că au aruncat pe ogorul sufletelor, buna sămânță.

Fă, Doamne ca ea să cadă
pe pământ bun și să aducă
roadele pe care Tu le vrei!

Arad 15 Dec. 1927

Diaconul.

Consiliul Eparhiei Ortodox Române a Aradului
Nr. 6543/1927.

Ordin-Circular.

În anul 1916, când nici o carte din România liberă nu putea pătrunde în Ardeal, Tipografia și Librăria Diecezană din Arad, răspunzând unei nevoi generale, a înființat „Biblioteca Semănătorului”, care a publicat în acele vremuri scrisul celor mai de frunte scriitori români ardeleni.

Cu toate jertfele bănești făcute de atunci până la unirea Ardealului cu patria mamă, „Biblioteca Semănătorul” după un interval de câțiva ani, și-a reluat în 1923 activitatea, publicând o serie de volume semnate de fruntașii scrisului românesc și făcând toate sforțările să răspândească în pături cât mai largi cartea românească.

Din aceste motive dispunem, ca toate parohiile din Eparhia Aradului să procure seria de exemplare apărute în Biblioteca Semănătorul în de circa 75 Lei, care are de scop popularizarea literaturii românești.

Pentru tot ce privește „Biblioteca Semănătorul” e a se adresa Librăriei Diecezană din Arad.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela
30 Decembrie 1927.

Consiliul eparhial ort. rom. din Arad.

Consiliul Eparhiei Ortodoxe Române a Aradului
Nr. 22/1928.

Ordin Circular

Prea Vener. Consistor mitropolitan cu Nr. 319/925 a enunțat următorul concluz normativ:

„Nici un preot care și-a părăsit slujba biserică, fără de încuviințarea specială a Chiriarchului său și a Consistorului eparhial în afară de preoții admiși biserică să treacă la învățământ, nu poate fi admis la vre un *serviciu bisericesc ori pastoral*, decât numai cu consimțământul Chiriarchului și a Consistorului, pe lângă cuvenitele precauții și numai în cazuri suficient motivate. Atari preoți, înainte de a fi reprimiți în serviciul bisericesc ori pastoral, vor trebui trecuți print-un proces informativ suficient pentru a dovedi viața și indeletnicirile dela părăsirea sf. altar.”

Acest concluz normativ s-a publicat în 10 Decembrie 1925 sub Nr. 4268.

Venindu-ne la cunoștință că acest concluz normativ nu se respectează întocmai, dispunem din nou sub grea răspundere, că nu poate fi admis la sf. altar sau la orice funcție preoțească nici un preot, care și-a părăsit slujba bisericească, fără de încuviințarea Noastră specială.

Arad, din ședința Consiliului eparhial dela 30 Decembrie 1927.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

† Grigorie, m. p.
episcop.

INFORMAȚIUNI.

Protopop trecut la pensie. Cu data de 1 Ianuarie 1928 protopopul nostru din Belinț, Gherasim Sârbu a fost trecut la cererea sa proprie, din partea Veneratului nostru Consistor în statut de pensie binemeritată. Cu această ocaziune Consistorul nostru și-a luat rămas bun dela acest vrednic protopop printrun act plin de elogii, în care P. S. Sa Episcopul Grigorie, fixează meritele părintelui protopop Sârbu și-i aduce mulțumiri pentru munca depusă în folosul bisericii și neamului nostru. Noi cei ce am cunoscut pe părintele Sârbu ca pe un om, stăpân pe o cultură amplă, și ca pe un individ binemeritat, ne despărțim cu greu de dânsul.

Il dorim ca săaibă parte de viață tihnită și senină.

Administratori protopopești. Consistorul nostru va publica curând concurs pentru posturile de protopopi la tractele: Balinț, Birchis și Gurahonț. Și până la îndeplinirea acestor posturi, Vener Consistor a numit administratori protopopești pe următorii preoți: La Balinț pe preotul Ioan Trifu din Leucusești, la Birchis pe protopopul F. Manuilă din Lipova, iar la Gurahonț pe părintele Constantin Lazar din Saturău.

† Preoți decedați.

În ultimul timp eparhia noastră a avut durerea să piardă mai mulți preoți, buni și cari deacum nainte puteau să muncească cu succes pe terenul bisericesc, lată numele lor:

† **Iosif Curuț** fost preot la periferia eparhiei noastre, în comuna Jabăr, tractul Belințului.

Preotul Iosif Curuț, a fost un harnic slujitor al Domnului, un păstor vrednic și onorabil și mai presus de toate un preot adânc evlavios. Prin tactul său bun a câștigat pentru biserica din Jabăr avere frumoasă a răposat în etate de 53 de ani. Il deplâng: soția și doi filii, unul avocat în Lugoj iar altul oficer. Dar il deplâng și comuna labăr, pe care a pastorit-o cu multă dragoste de părinte sufletesc

† **Romul Petrișor.** A't preot decedat curând, este Romul Petrișor care a păstorit pe credincioșii noștri din comuna Finis protopopiatul Hălmașului. Acest preot trece la viața eternă prea tânăr; abia în al șaselea an al preoției. Erea un individ care promitea să fie un preot bun, cum fusese fratele său I. Petrișor fost preot în Vârșandul Șriei și răposat iarăș în etate tânără. Il deplâng pe răposatul, soția și părinții. Părintele Petrișor din Ciungani pierde al doilea fiu bine crescut.

† **Preotul Iuliu Nicolaevici** din Remetea Iuncă. tractul Balințului a venit în eparhia noastră înainte cu abia un an și jumătate din eparhia Caransebeșului. A fost un om tânăr voinic și frumos. Il deplâng soția și o fetiță rămasă orfană.

† **Ioan Petrilă.** Preotul Ioan din com. Petrilă a decedat tocmai în vremea când după o activitate frumoasă era să treacă la pensie.

Bunul Dumnezeu să așeze sufletele acestor preoți în corturile dreptilor. Iar noi preoții ne rugăm pentru odihna sufletelor lor.

CONCURS.

În conformitate cu rezoluțiunea Ven. Consiliului Eparhial Nr. 970/1927 pentru îndeplinirea postului capelan temporal, cu drept de succesiune, pe lângă parohul Nicolae Raichiciu din *Iancahid* (Iankovmort, Reg. S. H. S.) se publică concurs cu termen de 45 zile dela prima apariție în organul oficios „Biserica și Școala“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Jumătate din sesiunea parohială constatatoare din 32 jugh. cad.
  2. Jumătate din birul legal.
  3. Jumătate din stălele legale.
  4. Jumătate din dotațiunea parohului dela stat.
- Parohia este de cl. I, dar se admit și reflectanți cu o calificatiune de cl. II.

Al-sul va predica regulat în sf. biserică, va catehiza fără remunerație specială și va plăti toate impozitele după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise se vor adresa consiliului parohial din Iancahid și se vor trimite oficiului parohial din Sarcă (Jugoslavia) în termen concursual. Reflectanții pe lângă observarea dispozițiilor din § 33-a Reg. pentru parohi se vor prezenta în sf. biserică din Iancahid pentru a-și arăta dexteritatea în oratorie și cele rituale. — Cei din altă dieceză vor produce act despre concesiunea Prea Sf. Sale Dlui Episcop decesan, că pot recurge.

În înțelegere cu: *Gherasim Adru* adm. tractual.

1—3

Consiliul parohial

AVIZ.

Se aduce la știre celor interesați că examenele de calificatiune preoțească se va ține în luna Feb. a. c.

Cererile pentru admitere la aceste examene sunt a se înainta până la 31 Ianuarie a. c. anexându-se.

1. Extras din matricula botezaților.
  2. Absolutor teologic.
  3. Atestat de moralitate dela parohul locului vizat și de protopopul respectiv.
  4. Testimoniu școlar despre studiile premergătoare.
- Acestor examene vor premerge examenele preoțești de promovare.

† Grigorie

Poșta administrației.

Abonații folii „Biserica și Școala“ sunt rugați să-și achite fără amânare eventualele restante și să ne trimită abonamentul pe anul 1928; iar Epitropiile parohiale să ne remită cât mai urgent calendarele rămase nevândute.

Redactor responsabil: SIMION ȘTANA
Censurat. Prefectura Județului.